

ΕΚΘΕΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ

Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ

ΕΠΙΣΠΕΥΔΩΝ ΦΟΡΕΑΣ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΑΣΥΛΟΥ – ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΤΙΤΛΟΣ	ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ: «Βελτίωση της μεταναστευτικής νομοθεσίας, τροποποίηση διατάξεων των νόμων 4636/2019 (Α' 169), 4375/2016 (Α' 51), 4251/2014 (Α' 80) και άλλες διατάξεις»
ΧΡΟΝΟΣ ΕΝΑΡΞΗΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ	10 Απριλίου 2020
ΧΡΟΝΟΣ ΛΗΞΗΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ	24 Απριλίου 2020
ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΟΣ ΤΟΠΟΣ ΑΝΑΡΤΗΣΗΣ	http://www.opengov.gr/immigration/?p=1423
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	Διαβούλευση
ΕΙΔΟΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ	Νομοσχέδιο
ΠΛΗΘΟΣ ΑΡΘΡΩΝ	56
ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ	Βασ. Αναγνώστου, Ευαγ. Μαριδάκης
ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ	Βασ. Αναγνώστου, Ευαγ. Μαριδάκης
ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΕΓΚΡΙΣΗΣ ΣΧΟΛΙΩΝ	Βασ. Αναγνώστου, Ευαγ. Μαριδάκης
ΟΜΑΔΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΚΘΕΣΗΣ	Βασ. Αναγνώστου, Ευαγ. Μαριδάκης
ΠΛΗΘΟΣ ΣΧΟΛΙΩΝ	323
ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΧΟΛΙΑΣΤΩΝ	82

Β. ΠΛΗΘΟΣ ΣΧΟΛΙΩΝ ΑΝΑ ΑΡΘΡΟ

Αριθμός άρθρου	Τίτλος	Αριθμός σχολίων
ΜΕΡΟΣ Α'		
Τροποποίηση διατάξεων του ν. 4636/2019 (Α' 169)		
1	Τροποποίηση άρθρου 39 του ν. 4636/2019	21
2	Τροποποίηση άρθρου 46 του ν. 4636/2019	05
3	Τροποποίηση του άρθρου 48 του ν. 4636/2019	05
4	Τροποποίηση άρθρου 60 του ν. 4636/2019	13
5	Τροποποίηση άρθρου 63 του ν. 4636/2019	12

6	Τροποποίηση άρθρου 65 του ν. 4636/2019	09
7	Τροποποίηση άρθρου 69 του ν. 4636/2019	14
8	Τροποποίηση άρθρου 70 του ν. 4636/2019	03
9	Τροποποίηση άρθρου 71 του ν. 4636/2019	33
10	Τροποποίηση άρθρου 72 του ν. 4636/2019	01
11	Τροποποίηση άρθρου 77 του ν. 4636/2019	16
12	Τροποποίηση άρθρου 78 του ν. 4636/2019	08
13	Τροποποίηση άρθρου 79 του ν. 4636/2019	01
14	Τροποποίηση άρθρου 81 του ν. 4636/2019	06
15	Τροποποίηση άρθρου 82 του ν. 4636/2019	10
16	Τροποποίηση άρθρου 83 του ν. 4636/2019	09
17	Τροποποίηση άρθρου 86 του ν. 4636/2019	17
18	Τροποποίηση άρθρου 88 του ν. 4636/2019	11
19	Τροποποίηση άρθρου 89 του ν. 4636/2019	01
20	Τροποποίηση άρθρου 90 του ν. 4636/2019	02
21	Τροποποίηση άρθρου 92 του ν. 4636/2019	08
22	Τροποποίηση άρθρου 94 του ν. 4636/2019	01
23	Τροποποίηση άρθρου 95 του ν. 4636/2019	05
24	Τροποποίηση άρθρου 96 του ν. 4636/2019	0
25	Τροποποίηση άρθρου 98 του ν. 4636/2019	07
26	Τροποποίηση άρθρου 99 του ν. 4636/2019	05
27	Τροποποίηση άρθρου 101 του ν. 4636/2019	04
28	Τροποποίηση άρθρου 104 του ν. 4636/2019	03
29	Τροποποίηση άρθρου 105 του ν. 4636/2019	07
30	Τροποποίηση άρθρου 115Α του ν. 4636/2019	01
31	Τροποποίηση άρθρου 116 του ν. 4636/2019	01
32	Τροποποίηση άρθρου 117 του ν. 4636/2019	01
ΜΕΡΟΣ Β'		
Θέματα λειτουργίας Αρχής Προσφυγών, Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης και Γενικής Γραμματείας Μεταναστευτικής Πολιτικής		
33	Τροποποιήσεις του ν. 4375/2016 (Α' 51)	16
34	Θέματα στελέχωσης περιφερειακών υπηρεσιών της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης	01
ΜΕΡΟΣ Γ'		
Τροποποίηση διατάξεων του ν. 4251/2014 «Κώδικας Μετανάστευσης και Κοινωνικής Ένταξης και λοιπές διατάξεις» (Α' 80)		
35	Τροποποίηση άρθρου 7 του ν. 4251/2014 (Α' 80)	02
36	Τροποποίηση άρθρου 16 του ν. 4251/2014 (Α' 80)	02
37	Τροποποίηση άρθρου 18 του ν. 4251/2014 (Α' 80)	0
38	Τροποποίηση άρθρου 19 του ν. 4251/2014 (Α' 80)	03
39	Τροποποίηση άρθρου 19Α του ν. 4251/2014	03

40	Τροποποίηση άρθρου 20 του ν. 4251/2014	31
41	Τροποποίηση άρθρου 25 του ν. 4251/2014	01
42	Τροποποίηση άρθρου 75 του ν. 4251/2014	01
43	Τροποποίηση άρθρου 76 του ν. 4251/2014	01
44	Τροποποίηση άρθρου 84 του ν. 4251/2014	01
45	Μεταβατικές διατάξεις	4
ΜΕΡΟΣ Δ' ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΑΣΥΛΟΥ		
46	Τροποποίηση άρθρου 8 του ν. 4332/2015 (Α' 76)	04
47	Δήλωση περιουσιακής κατάστασης	01
48	Σύσταση Ομάδων Εργασίας	0
49	Θέσπιση κινήτρων για κατηγορίες υπαλλήλων του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου	05
50	Τροποποίηση άρθρου 110 του ν. 4674/2020 (Α' 53)	02
51	Σύσταση Μητρώου Εισηγητών-βοηθών χειριστών Ασύλου	05
52	Τροποποίηση άρθρου 30 του ν. 3907/2011	07
53	Τροποποίηση άρθρου 195 του ν. 4662/2020 (Α' 27)	0
54	Σύσταση Νομικής Υπηρεσίας στο Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου	05
55	Σύσταση θέσεων συνεργατών	01
56	Έναρξη ισχύος	0

Γ. ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΣΧΟΛΙΩΝ

Συνοπτική παρουσίαση σχολίων επί της αρχής

Με το παρόν νομοσχέδιο επιδιώκεται η βελτίωση της νομοθεσίας που διέπει την αναγνώριση και το καθεστώς των πολιτών τρίτων χωρών ή των ανιθαγενών ως δικαιούχων διεθνούς προστασίας, την υποδοχή των ανωτέρω αιτούντων, τη διαδικασία χορήγησης και ανάκλησης του καθεστώτος διεθνούς προστασίας καθώς και την διαδικασία παροχής δικαστικής προστασίας, η επικαιροποίηση διατάξεων του Κώδικα Μετανάστευσης και Κοινωνικής Ένταξης και η εισαγωγή κρίσιμων για την εύρυθμη και αποδοτικότερη λειτουργία των Υπηρεσιών του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου.

Οι κυριότερες επιφυλάξεις εκφράζονται ως προς την προτεινόμενη διάταξη να διεξάγεται η επικοινωνία με τους αιτούντες διεθνούς προστασίας στην επίσημη γλώσσα της χώρας καταγωγής τους σε περίπτωση αντικειμενικής αδυναμίας παροχής διερμηνείας στη γλώσσα επιλογής τους, ως προς τη διαδικασία παροχής δωρεάν νομικής συνδρομής στους αιτούντες διεθνούς προστασίας και ως προς τις

προϋποθέσεις ανανέωσης της άδειας διαμονής των οικονομικά ανεξάρτητων ατόμων της παρ. Α του άρθρου 20 του ν. 4251/2014.

Επί των λοιπών προτεινομένων διατάξεων υπάρχουν σχόλια τα οποία είτε δεν γίνονται αποδεκτά, είτε δεν αποτελούν αντικείμενο της παρούσας ρύθμισης αλλά θα χρησιμεύσουν ως προτάσεις ώστε να ληφθούν υπόψη σε μελλοντική νομοθετική πρωτοβουλία είτε δεν υπάρχουν σχόλια, οπότε τεκμαίρεται η εν λευκώ αποδοχή τους από την κοινή γνώμη.

Συνοπτική παρουσίαση κυριότερων σχολίων και προτάσεων

ΜΕΡΟΣ Α' – ΑΡΘΡΑ 1 – 32

Προτεινόμενο σχόλιο	Εισήγηση
Από το ισχύον άρθρο 39 παρ. 5 αφαιρείται το τελευταίο εδάφιο που έχει ως εξής : «Σε κάθε περίπτωση, μέχρι την έκδοση πορίσματος περί της ηλικίας του, το πρόσωπο θεωρείται ανήλικος και τυγχάνει αντίστοιχης μεταχείρισης. Η διαδικασία του προηγούμενου εδαφίου κινείται σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας και αν ανακύψει αμφιβολία για την ανηλικότητα του προσώπου.»	Με την προτεινόμενη διάταξη τροποποιείται μόνο το πρώτο εδάφιο της περ. στ' της της παρ. 5 του άρθρου 39 του ν.4636/2019. Το τελευταίο εδάφιο δεν καταργείται παραμένει εν ισχύ.
Στην παρ. 1 του άρθρου 1 όπως αντικατασταθεί η φράση (βλ. με έντονη γραμματοσειρά) «(...) σε γλώσσα που κατανοούν ή ευλόγως θεωρείται ότι κατανοούν,...», από τη φράση «σε γλώσσα που κατανοούν, συμπεριλαμβανομένης της Διεθνούς Νοηματικής Γλώσσας» προκειμένου να διασφαλιστεί το δικαίωμα των ατόμων με αναπηρία για πρόσβαση στην ενημέρωση και πληροφόρηση σύμφωνα με το αρ. 9, το αρ. 11 και το αρ. 21 της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες, αλλά και των Τελικών Παρατηρήσεων (Concluding Observations) της Επιτροπής των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες, στην αρχική έκθεση της Ελλάδας κατά την 504η συνεδρίασή της, οι οποίες δημοσιοποιήθηκαν στις 24.09.2019. Σύμφωνα με τα προαναφερόμενα, κάθε Συμβαλλόμενο Κράτος οφείλει: (α) Να θεσπίσει τα απαραίτητα νομικά και άλλα μέτρα, συμπεριλαμβανομένης της υιοθέτησης κανονισμών και ενός ολοκληρωμένου εθνικού σχεδίου δράσης και μιας μακροπρόθεσμης στρατηγικής για την προσβασιμότητα (...), (β) Να λάβει τα απαραίτητα μέτρα ώστε να εγγυηθεί την προσβασιμότητα του δομημένου περιβάλλοντος, των αγαθών και υπηρεσιών(...), (γ) Να διασφαλίσει την πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία, (...), στην κοινωνική	Με την προτεινόμενη διάταξη μεταφέρονται κατά γράμμα στην ελληνική έννομη τάξη οι σχετικές Οδηγίες, η δε χρήση της Διεθνούς Νοηματικής Γλώσσας για τους σκοπούς της διάταξης δεν αποκλείεται.

προστασία, τις βοηθητικές τεχνολογίες, την πληροφόρηση και τις επαρκείς υπηρεσίες (...), και (δ) να διασφαλίσει ότι οι πάροχοι υπηρεσιών προς το κοινό, (...)προσφέρουν στα άτομα με αναπηρία πληροφορία σε προσβάσιμες μορφές, όπως η νοηματική γλώσσα, η γραφή Braille, η μορφή εύκολη για ανάγνωση (Easy-to-Read) και η χρήση επιγραφών, (...). Συνιστά, επίσης, στο συμβαλλόμενο Κράτος να υιοθετήσει αποτελεσματικά μέτρα για τη διευκόλυνση της χρήσης της νοηματικής γλώσσας, του κειμένου σε μορφή εύκολη για ανάγνωση (Easy-to-Read) και σε Braille, με την ενεργό εμπλοκή των αντίστοιχων οργανώσεων των ατόμων με αναπηρία. ευθύνη, τη διασφάλιση των ηλεκτρονικών αποδεικτικών στοιχείων, τις διοικητικές κυρώσεις κ.λπ.	
Απαιτείται η αποσαφήνιση του τρόπου άσκησης των ίδιων αρμοδιοτήτων τόσο από το Ε.Κ.Κ.Α όσο και από την Ειδική Γραμματεία του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου, καθώς οι αρμοδιότητες που προστίθενται με το παρόν άρθρο συμπίπτουν με τις αρμοδιότητες που ασκεί η Διεύθυνση Προστασίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων του Ε.Κ.Κ.Α βάσει του αρ.27 του Ν.4554/2018. Είναι απαραίτητο να διευκρινιστεί ο τρόπος συνεργασίας και άσκησης των αρμοδιοτήτων του Ε.Κ.Κ.Α και της Ειδικής Γραμματείας του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου, σχετικά με τα ζητήματα προστασίας των ασυνόδευτων ανηλίκων, προκειμένου οι φορείς της κοινωνίας των πολιτών να γνωρίζουν πού πρέπει να απευθύνονται για τρέχοντα ζητήματα που σχετίζονται με τη στέγαση, την παροχή υποστηρικτικών υπηρεσιών αλλά και την επιτροπεία ασυνόδευτων ανηλίκων.	Το σχόλιο έχει ληφθεί υπόψη και έχει αναδιατυπωθεί η διάταξη.
Ο ορισμός των Μεταγενεστέρων αιτήσεων που προβλέπει ο ισχύον Νόμος είναι ακριβέστερος, πιο κοντά στο πνεύμα και το γράμμα της σχετικής Οδηγίας. Προτείνεται να μη γίνει δεκτή η τροποποίηση του άρθρου 5.	Εγκρίνεται.
Με την προτεινόμενη τροποποίηση της παρ.1 του άρθρου 5, δίνεται η δυνατότητα να θεωρηθούν οι Περιφερειακές Υπηρεσίες Υποδοχής και Ταυτοποίησης ως «Αρμόδιες Αρχές Παραλαβής» ούτως ώστε να προβαίνουν στην πλήρη καταγραφή των αιτήσεων διεθνούς προστασίας που υποβάλλονται από υπηκόους τρίτης χώρας ή ανιθαγενείς. Ωστόσο, η διαδικασία της καταγραφής του αιτήματος διεθνούς προστασίας αποτελεί τμήμα της διαδικασίας ασύλου και σχετίζεται με την περαιτέρω εξέταση του αιτήματος και για αυτό το λόγο θα πρέπει να υπάρχουν τα εχέγγυα για την ορθή διεξαγωγή της. Τόσο η Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης όσο και το	Η προτεινόμενη διάταξη δεν αντίκειται στις διατάξεις των σχετικών Οδηγιών.

προσωπικό που την στελεχώνει δεν είναι εξειδικευμένο ούτε εκπαιδευμένο προς τούτο. Η αρμοδιότητα της καταγραφής των αιτημάτων ασύλου θα πρέπει να παραμείνει στην Υπηρεσία Ασύλου, η οποία άλλωστε είναι και η αρμόδια αρχή για την περαιτέρω εξέταση των αιτημάτων διεθνούς προστασίας.	
Η υποχρέωση του αιτούντα να επικοινωνήσει στην «επίσημη γλώσσα της χώρας καταγωγής του» πέραν των σοβαρών νομικών ζητημάτων που θέτει (για παράδειγμα ο αιτών ανήκει σε μειονοτική ομάδα η οποία διώκεται από τις αρχές της χώρας καταγωγής του, οι οποίες δεν αναγνωρίζουν τη γλώσσα όπου ομιλεί) θα δημιουργήσει υπέρμετρο διοικητικό βάρος στις αρχές εξέτασης των αιτήσεων ασύλου. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι θα καλούνται να διαπιστώνουν κάθε φορά ποια είναι η επίσημη γλώσσα της χώρας καταγωγής με αναφορά στο σχετικό νομικό πλαίσιο, εάν η χώρα καταγωγής έχει θεσμοθετήσει την προστασία τυχόν μειονοτικής γλώσσας, ενώ ανοίγει παράθυρο για λόγους προσφυγής/ακύρωσης που αφορούν στο σεβασμό των διαδικαστικών εγγυήσεων του αιτούντα άσυλο δημιουργώντας δηλαδή λόγους για ακόμη πιο χρονοβόρα διαδικασία εξέτασης της αίτησης ασύλου. Εν τέλει τι είναι πιο σημαντικό: να υπάρχει επικοινωνία με τον αιτούντα άσυλο ώστε να διαπιστωθεί εάν κινδυνεύει ή να δυσκολέψει για όλα τα μέρη η διαδικασία εξέτασης του αιτήματος; Για να σκιαγραφηθεί το πρόβλημα που δημιουργείται με αυτήν την νομοθετική πρόβλεψη παρατίθεται, ενδεικτικά, κατάλογος των επίσημων αλλά και των ομιλούμενων γλωσσών σε όλα τα κράτη σε: https://www.infoplease.com/world/countries/languages-spoken-in-each-country-of-the-world. Άραγε πόσοι γνωρίζουν ότι η ελληνική είναι η επίσημη γλώσσα της Ελλάδας επειδή θεσμοθετήθηκε για την εκπαίδευση (άρθρο 1 παρ. 4 Ν. 1566/1985); Τέλος, επισημαίνεται ότι η Οδηγία 2013/32/ΕΕ η οποία μεταφέρεται με το παρόν σχέδιο νόμου στην ελληνική έννομη τάξη ουδόλως αναφέρεται στην «επίσημη γλώσσα» (στη με στοιχείο 25 παράγραφοι του Προοιμίου αναφέρεται «γλώσσα την οποία κατανοεί ή ευλόγως θεωρείται ότι κατανοεί» , διατύπωση που επαναλαμβάνεται στο άρθρο 12 (α) και (στ), στο άρθρο 15 που αφορά στην προσωπική συνέντευξη αναφέρεται σε: «γλώσσα που προτιμά ο αιτών εκτός εάν υπάρχει άλλη γλώσσα την οποία κατανοεί και στην οποία είναι σε θέση να επικοινωνήσει με σαφήνεια», στο άρθρο 25 που ορίζει τις εγγυήσεις για τους ασυνόδευτους ανηλίκους αναφέρεται σε: « γλώσσα	Το σχόλιο έχει ληφθεί υπόψη και έχουν αναδιατυπωθεί οι σχετικές διατάξεις.

την οποία κατανοούν ή τεκμαίρεται ευλόγως ότι κατανοούν», ενώ η αναφορά στη «γλώσσα της χώρας αυτής» στα άρθρα 38 και 39 είναι εύλογη αφού οι αρχές της τρίτης ασφαλούς χώρας ή οι αρχές της ευρωπαϊκής ασφαλούς τρίτης χώρας πρέπει να ενημερωθούν ότι δεν έχει εξεταστεί το αίτημα ασύλου).	
Το άρθρο παρουσιάζει πολλαπλές αντιφάσεις μεταξύ των εδαφίων του αλλά και σε σχέση με άλλα άρθρα του νομού , είναι πρακτικά ανεφάρμοστο , αμφισβητούμενης χρησιμότητας, εκτός πλαισίων της οδηγίας και θα οδηγήσει ουσιαστικά στην κατάλυση του δικαιώματος δωρεάν νομικής συνδρομής . Συγκεκριμένα : α) - καθώς το άρθρο 93 παραμένει ως έχει η προσφυγή πρέπει να περιλαμβάνει όλους τους λόγους στους οποίους στηρίζεται. Με την τροποποίηση του άρθρου 99 δε , δεν μπορούν να προβληθούν ούτε οψιγενείς/οψιφανείς ισχυρισμοί με το υπόμνημα. Όστε η σύνταξη της προσφυγής από δικηγόρο είναι απαραίτητη, άλλως αυτή κατά τον νόμο κινδυνεύει να απορριφθεί ως απαράδεκτη. Με τη τροποποίηση όμως , η χορήγηση δωρεάν νομικής συνδρομής εξετάζεται από τον πρόεδρο της επιτροπής ενώπιον της οποίας εκκρεμεί η προσφυγή , προϋποθέτει δηλαδή ήδη ασκηθείσα προσφυγή . Ο προσφεύγων έχει άρα , ήδη αποστερηθεί το δικαίωμα για νομική συνδρομή αφού έχει αναγκαστεί να καταθέσει χωρίς αυτή το πλέον κρίσιμο δικόγραφο της σχετικής ενδικοφανούς προσφυγής. Η δυνατότητα αναβολής σε περίπτωση αποδοχής του αιτήματος για δωρεάν νομική συνδρομή , πέρα από άτεχνη νομικά πρόβλεψη , δεν εξασφαλίζει την δυνατότητα να θεραπευτεί η μη αναφορά συγκεκριμένων λόγων με την προσφυγή , αφού παρέχεται μόνο επιπλέον το δικαίωμα επίκλησης οψιγενών /οψιφανών ισχυρισμών. Και αυτό το σημείο είναι όμως προβληματικό . Οι οψιγενείς/οψιφανείς ισχυρισμοί ενδεχομένως να είναι κρίσιμοι για την ορθή κρίση περί πιθανολόγησης ευδοκίμησης της προσφυγής . Όμως δεν θα μπορούν να έχουν προβληθεί για να τους συνυπολογίσει ο δικαστής στην έρευνα περί πιθανολόγησης ευδοκίμησης . Δημιουργείται προφανής αντίφαση. β) η Οδηγία 2013/32/ΕΕ προβλέπει άρθρο 20παρ 3: «τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι δεν χορηγείται δωρεάν νομική συνδρομή και εκπροσώπηση εάν ένα δικαστήριο ή άλλη αρμόδια αρχή θεωρεί ότι το ένδικο μέσο του αιτούντος δεν έχει πραγματικές πιθανότητες επιτυχίας.....Κατ’ εφαρμογή της παρούσας παραγράφου, τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε να μην	Το σχόλιο έχει ληφθεί υπόψη και οι σχετικές διατάξεις έχουν αποσυρθεί.

περιορίζεται αυθαιρέτως η νομική συνδρομή και εκπροσώπηση και να μην εμποδίζεται η ουσιαστική πρόσβαση του αιτούντος στη δικαιοσύνη.» Η ουσιαστική πρόσβαση στην δικαιοσύνη παρεμποδίζεται άμεσα κατά τα ως άνω αναφερόμενα , αφού η δωρεάν νομική συνδρομή θα είναι εν τοις πράγμασι αναποτελεσματική. Μάλιστα ενδεχομένως να οδηγήσει και στην πλήρη στέρηση του δικαιώματος νομικής συνδρομής αφού ο προσφεύγων εν αναμονή του αιτήματος του για χορήγηση δωρεάν νομικής συνδρομής θα έχει χάσει πολύτιμο χρόνο για προετοιμασία (πέραν των ήδη αναφερθέντων προβλημάτων σχετικά με το απαραίτητο περιεχόμενο του δικογράφου) . Σε κάθε περίπτωση η ρύθμιση ότι η αίτηση «γίνεται δεκτή μόνο εφόσον πιθανολογείται η ευδοκίμηση της προσφυγής » είναι επαχθέστερη από την πρόβλεψη της οδηγίας «δεν έχει πραγματικές πιθανότητες επιτυχίας» και άρα εκτός ορίων αυτής . Ο επιτεταμένος βαθμός πιθανολόγησης που απαιτείται θα οδηγήσει στην χορήγηση της νομικής συνδρομής σε ελάχιστα πρόσωπα και ενδεχομένως σε αυτά που το έχουν λιγότερο ανάγκη . Ο ρόλος του δικηγόρου είναι να επισημάνει τα λάθη και τις αστοχίες του πρώτου βαθμού αλλά και να αναδείξει την ουσιαστική βασιμότητα των ισχυρισμών του αιτούντος ακόμα και όταν δεν έγινε εμφανής αρχικά. Η σημασία του έργου του είναι σπουδαιότερη στις αμφισβητούμενες αποφάσεις και κρισιμότερη , καθώς ουσιαστικά υποβοηθά τον δικαστή στην διερεύνηση της αλήθειας . Χωρίς αυτή την αρωγή , προσφυγές επί αποφάσεων που βασίζονται σε λανθασμένες ή διφορούμενες παραδοχές θα αξιολογηθούν μάλλον αρνητικά ως προς το αίτημα παροχής δωρεάν νομικής συνδρομής. Είναι εμφανές ότι κατά αυτόν τον τρόπο καταλύεται το δικαίωμα σε αποτελεσματική προσφυγή .

Η διάταξη, με σύμφωνη προς την οδηγία διατύπωση , ενδεχομένως να μπορούσε να βρει εφαρμογή για τις απορριπτικές αποφάσεις λόγω απαραδέκτου ή προδήλως αβάσιμου , χωρίς να ελλείπουν και τότε οι κίνδυνοι . Πάντα όμως με την προϋπόθεση η νομική συνδρομή να χορηγείται πριν την κατάθεση της προσφυγής . Θα μπορούσε για παράδειγμα η κατάθεση αιτήματος για νομική συνδρομή να αναστέλλει την προθεσμία της προσφυγής μέχρι έκδοσης απόφασης επ' αυτού . γ) Η πρόβλεψη για αναβολή της συζήτησης στην αμέσως επόμενη δικάσιμο σε περίπτωση χορήγησης δωρεάν νομικής συνδρομής , είναι διπλά προβληματική . Οδηγεί κατ' αρχάς σε καθυστέρηση της συζήτησης της υπόθεσης

, που με το ισχύον καθεστώς δεν υφίσταται. Έπειτα είναι ιδιαιτέρως αμφίβολο ότι στο διάστημα μεταξύ των δύο δικασίμων θα είναι πρακτικώς εφικτή χρονικά η συνάντηση δικηγόρου του Μητρώου με τον ωφελούμενο και η προετοιμασία του υπομνήματος τρεις μέρες πριν την συζήτηση . Δημιουργείται μια περίπλοκη διαδικασία χωρίς ευδιάκριτη χρησιμότητα (η αλυσίδα κατά τα φαινόμενα θα είναι Υπηρεσία Ασύλου για επίδοση απόφασης και αίτημα – Τμήμα Συντονισμού; – Αρχή Προσφυγών -Τμήμα Συντονισμού εκ νέου – Υπηρεσία Ασύλου για καθορισμό του χρόνου συνάντησης με τον δικηγόρο και ειδοποίηση) , που απειλεί και με αυτόν τον τρόπο το δικαίωμα σε αποτελεσματική προσφυγή. Η νομική συνδρομή πρέπει να χορηγείται πριν την κατάθεση της προσφυγής . δ) Η οδηγία προβλέπει άρθρο 20 παρ 3 : «...Όταν λαμβάνεται απόφαση για τη μη παροχή δωρεάν νομικής συνδρομής και εκπροσώπησης σύμφωνα με την παρούσα παράγραφο από αρχή η οποία δεν είναι δικαστήριο, τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι ο αιτών έχει το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής κατά της εν λόγω απόφασης ενώπιον δικαστηρίου...» Το τελευταίο εδάφιο της προτεινόμενης τροπολογίας του άρθρου 71 προφανώς επιχειρεί να μεταφέρει την διάταξη αυτή , πάσχει όμως από λανθασμένη διατύπωση . Σε κάθε περίπτωση όμως δεν ορίζεται προθεσμία για το ένδικο μέσο κατά της απόρριψης του αιτήματος νομικής συνδρομής και αφήνεται αρρύθμιστο το θέμα της διεξαγωγής ή μη της συζήτησης της προσφυγής , ενόσω εκκρεμεί απόφαση επί του ένδικου αυτού μέσου η ενόσω τρέχει προθεσμία. Προφανώς η συζήτηση της προσφυγής πριν τυχόν απόφαση επί του ένδικου αυτού βοηθήματος , καθιστά το ένδικο βοήθημα αναποτελεσματικό κατά παράβαση της οδηγίας . Τυχόν δε αναμονή για απόφαση επί του ένδικου βοηθήματος θα καθυστερεί περαιτέρω την συζήτηση της προσφυγής . Η πρακτική δε δυνατότητα του προσφεύγοντος να καταφύγει στα διοικητικά δικαστήρια για τη προσβολή της απόφασης απόρριψης νομικής συνδρομής είναι αμφίβολη . Όστε και από αυτή την οπτική η τροποποίηση εμφανίζεται να δημιουργεί μόνο προβλήματα χωρίς κάποια εμφανή οφέλη	
Με την προτεινόμενη τροποποίηση στην περίπτωση που ο αιτών αρνείται τη διεξαγωγή της συνέντευξης στην επίσημη γλώσσα της χώρας καταγωγής του, η προσωπική συνέντευξη μπορεί να παραλειφθεί. Η προσωπική συνέντευξη στη διαδικασία εξέτασης του αιτήματος ασύλου αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο της διαδικασίας ασύλου και δεν δύναται να παραληφθεί παρά μόνο για	Εγκρίνεται.

περιοριστικά αναφερόμενους στην Οδηγία 2013/32/ΕΕ λόγους, οι οποίοι έχουν ήδη ενσωματωθεί στο εθνικό δίκαιο. Η συγκεκριμένη διάταξη είναι αντίθετη στις προβλέψεις της Οδηγίας και προτείνεται η απόσυρσή της.	
Παραμένει η αυτοπρόσωπη εμφάνιση ενώπιον των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών. Η πρακτική αυτή είναι περιττή και προβληματική ως προς τη διαδικασία εξέτασης της προσφυγής. Η εμφάνισή ενώπιον των επιτροπών χωρίς τη δυνατότητα προφορικής ακρόασης δεν συνεισφέρει στη διαδικασία εξέτασης και εκθέτει τους προσφεύγοντες σε υπέρμετρη ταλαιπωρία, ενώ ευτελίζει τη διαδικασία, λόγω της απουσίας διερμηνέων που καθιστά αδύνατη τη συνεννόηση και της έλλειψης επαρκών χώρων αναμονής και συνεδριάσεων.	Το σχόλιο έχει ληφθεί υπόψη και έχουν αναδιατυπωθεί οι σχετικές διατάξεις.
Η προτεινόμενη ρύθμιση ενέχει τον κίνδυνο απόρριψης μεγάλου αριθμού προσφυγών με σιωπηρή ανάκληση, καθώς δεν υπάρχει πρόβλεψη σχετικά με τη διαδικασία που ακολουθείται στις περιπτώσεις που η αίτηση κριθεί βάσιμη. Η διάταξη δεν περιλαμβάνει τη δυνατότητα διακοπής της εξέτασης και αυτό είναι προβληματικό για τη διαδικασία την ίδια. Υπάρχει νομοθετικό κενό και η διάταξη χρήζει αναδιατύπωσης, προκειμένου να είναι συμβατή με τις προβλέψεις του άρθρου 28 της Οδηγίας 2013/32/ΕΕ, την οποία η διάταξη μεταφέρει ατελώς στην ελληνική έννομη τάξη.	Το σχόλιο έχει ληφθεί υπόψη και έχουν αναδιατυπωθεί οι σχετικές διατάξεις.
Τροποποίηση άρθρου 82 του Το άρθρο είναι ιδιαιτέρως συγκεχυμένο . Φαίνεται για τους κρατούμενους να μπορούν να συντρέχουν τρεις διαφορετικές ημερομηνίες ως ημέρα επίδοσης ήτοι : α. βάσει του προτεινόμενου αρ. 82 παρ 4 , η επίδοση εντός των ωρών παράδοσης και διανομής της σχετικής αλληλογραφίας «Για κάθε επίδοση στον αιτούντα συντάσσεται σχετική έκθεση επίδοσης». Στην συνέχεια του ίδιου άρθρου β. « η επίδοση θεωρείται ότι έχει συντελεστεί μετά την πάροδο τριών ημερών από την ημερομηνία σύνταξης της σχετικής πράξης παραλαβής του πρώτου εδαφίου.» και γ. με βάση παρ. 5 του άρθρου 82 : «Σε περίπτωση διαπιστωμένης μη ανεύρεσης του αιτούντος σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 4 και μη υπάρχοντος διορισμένου δικηγόρου ή συμβούλου ή εκπροσώπου ή αντικλήτου, συντάσσεται σχετική πράξη από τον Προϊστάμενο του οικείου Κέντρου ή καταστήματος ή εγκατάστασης. Από την ημερομηνία σύνταξης της πράξης αυτής τεκμαίρεται αφενός η συντέλεση της επίδοσης και αφετέρου ότι ο αιτών έλαβε γνώση.»	Το σχόλιο έχει ληφθεί υπόψη και έχουν αναδιατυπωθεί οι σχετικές διατάξεις.

Θα πρέπει να ορίζεται ρητά ποια μέρα εκ των τριών θα ισχύει ως ημερομηνία επίδοσης άλλως δημιουργείται ανασφάλεια δικαίου .Καθώς οι προθεσμίες τρέχουν από τη επίδοση θα παραβιάζεται και με αυτό τον τρόπο το δικαίωμα σε αποτελεσματική προσφυγή . Ασάφεια εντοπίζεται και στον τρόπο και τον χρόνο ανάρτησης των ωρών παράδοσης των εγγραφών . Ενώ δηλαδή προβλέπεται πως με την πάροδο τριών ημερών από την παραλαβή από τον προϊστάμενο του κέντρου τεκμαίρεται επίδοση , δεν προβλέπεται υποχρέωση του να προχωρήσει αμελλητί στην επίδοση της σχετικής αλληλογραφίας . Γενικότερα το κείμενο είναι μαλλον κακότεχνο και η πρόβλεψη του τρόπου αυτού επίδοσης φαίνεται προβληματική Προτείνεται να απαλειφθεί εντελώς	
Πρόσθεση τρίτης παραγράφου στο Άρθρο 88: Εδώ προστίθεται παράγραφος που καθορίζει ως αβάσιμο το αίτημα διεθνούς προστασίας «σε περίπτωση (σ.σ. που το αιτούν πρόσωπο) θέλει να αποφύγει μία γενική κατάσταση έκτακτης ανάγκης». Εδώ δεν γίνεται καθόλου σαφές τί ακριβώς εννοεί ο νομοθέτης –απαιτείται σαφήνεια, ώστε να υπάρχουν αντικειμενικά κριτήρια."	Το σχόλιο έχει ληφθεί υπόψη και έχουν αναδιατυπωθεί οι σχετικές διατάξεις.
Στην παρ. 2 του άρθρου 21 θα πρέπει να αναφερθεί ρητά ότι η διάταξη δεν εφαρμόζεται σε ασυνόδευτα και χωρισμένα παιδιά. Προτείνεται προσθήκη περίπτωσης ε' με ρητή εξαίρεση των ασυνόδευτων ανηλίκων και χωρισμένων παιδιών από τις διαδικασίες της κράτησης."	Το σχόλιο έχει ληφθεί υπόψη και έχουν αναδιατυπωθεί οι σχετικές διατάξεις.

ΜΕΡΟΣ Β' ΑΡΘΡΑ 33 – 34

Προτεινόμενο σχόλιο	Εισήγηση
Η πρόβλεψη ότι οι προσφυγές των κρατουμένων/όσων βρίσκονται σε διαδικασίες υποδοχής και ταυτοποίησης/όσων αιτήσεων εξετάζονται με τη διαδικασία των συνόρων του άρθρου 90/όσων διαμένουν στα νησιά Λέσβος, Χίος, Σάμος, Λέρος, Κως εξετάζονται υποχρεωτικά από μονομελή σύνθεση υποβαθμίζει σαφώς τις εγγυήσεις αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας στις ως άνω κατηγορίες υποθέσεων. Κριτήριο διαχωρισμού σε μονομελή ή τριμελή σύνθεση πρέπει να αποτελεί το είδος της απόφασης και όχι ο τόπος διαμονής του προσφεύγοντος διότι τούτο οδηγεί σε άνιση μεταχείριση και ενέχει τον κίνδυνο εσφαλμένων κρίσεων σε υποθέσεις ιδιαίτερης	Η προτεινόμενη διάταξη δεν αντίκειται στις διατάξεις των σχετικών Οδηγιών.

βαρύτητας. Η επιτάχυνση των διαδικασιών δεν μπορεί να υπονομεύει τις εγγυήσεις ορθής και δίκαιης κρίσης	
Ως προς την παρ. 3 του εν λόγω άρθρου, που αφορά την σύσταση των Κλειστών Ελεγχόμενων Δομών Νήσων (ΚΕΔΝ), προκαλεί σύγχυση η μή πρόβλεψη του τρόπου λειτουργίας των κέντρων αυτών, ιδιαίτερα όταν δεν έχει προηγηθεί η ψήφιση του οργανισμού του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου, όπως προβλέπει η οριζόντια νομοθεσία για τα Υπουργεία. Το γεγονός αυτό, συνυπολογίζοντας το ότι η λειτουργία του εν λόγω υπουργείου και των υπηρεσιών που υπάγονται σε αυτό γίνεται με πενιχρά μέσα (ανθρώπινο δυναμικό και εξοπλισμός) δυσχεραίνει περαιτέρω την αποτελεσματική διαχείριση του προσφυγικού ζητήματος.	Το σχόλιο έχει ληφθεί υπόψη και έχουν αναδιατυπωθεί οι σχετικές διατάξεις.

ΜΕΡΟΣ Γ΄ Άρθρα 35-45

Προτεινόμενο σχόλιο	Εισήγηση
Διατυπώθηκε πρόταση να έχουν πρόσβαση στην αυτοτελή άδεια διαμονής τα μέλη της οικογένειας των οικονομικά ανεξάρτητων ατόμων που συμπληρώνουν το 18ο έτος της ηλικίας, καθώς και να θεωρούνται για την είσοδό τους στη χώρα ως μέλη οικογένειας ως το 21ο έτος της ηλικίας.	Ως προς το πρώτο θέμα, η προτεινόμενη δυνατότητα παρέχεται ήδη με βάση τις ισχύουσες διατάξεις της μεταναστευτικής νομοθεσίας, ενώ το δεύτερο ζήτημα καταγράφεται για περαιτέρω επεξεργασία σε τυχόν μελλοντική αναθεώρηση της διάταξης.
Διατυπώθηκαν σχόλια με τα οποία εκφράστηκε έντονος προβληματισμός αναφορικά με τις επιπτώσεις (απώλεια εσόδων/κεφαλαίων και ενός επενδυτικού εργαλείου για τη χώρα και το τραπεζικό σύστημα), υποστηρίχθηκε ότι σκοπός της υπόψη ρύθμισης είναι η επένδυση και όχι η φυσική παρουσία και διαμονή στη χώρα, απαίτηση που θα λειτουργήσει αποτρεπτικά για τυχόν αιτούντες και θα «αποδυναμώσει» την υπόψη διάταξη, καθώς και ότι οι ενδιαφερόμενοι λόγω συγκεκριμένου επαγγελματικού, επενδυτικού και ατομικού προφίλ (π.χ. συνταξιούχοι) δεν δύνανται να διαμένουν στην Ελλάδα, ενώ περαιτέρω θα έχει επίπτωση στις φορολογικές υποχρεώσεις αυτών), που θα έχει στην εφαρμογή της διάταξης του άρθρου 20 Α για τα οικονομικά ανεξάρτητα άτομα, η θεσμοθέτηση,	Από την εφαρμογή της υπό κρίση διάταξης από το 2015, οπότε και θεσμοθετήθηκε η δυνατότητα να μην διαμένουν καθόλου στην Ελλάδα τα οικονομικά ανεξάρτητα άτομα, παρατηρήθηκε καταστρατήγηση της υπόψη διάταξης μέσω της αυξημένης και ανατιολόγητης

στην παράγραφο 4 διαστημάτων απουσίας που δεν θα πρέπει να υπερβαίνουν τους έξι μήνες ετησίως. Περαιτέρω, υποστηρίχθηκε ότι η διάταξη του άρθρου 20 Α λειτουργεί συμπληρωματικά προς το άρθρο 20 Β του ν.4251/14.

προσέλκυσης πολιτών τρίτων χωρών που στρέφονται στην εν λόγω άδεια διαμονής, χωρίς να έχουν καμία πρόθεση να διαμείνουν στη χώρα ή να είχαν τυχόν αναπτύξει κάποιο δεσμό πριν την είσοδό τους στην Ελλάδα, με αποτέλεσμα να δημιουργείται η εύλογη πεποίθηση ότι υφίσταται πρόθεση απόκτησης άδειας διαμονής με μόνο σκοπό την ελεύθερη μετακίνηση στο χώρο Σένγκεν (π.χ. visa “shopping”, όρος που αναφέρεται στην επιλογή προγράμματος εισδοχής σε κράτος μέλος της ΕΕ που έχει πιο ευνοϊκούς όρους σε σχέση με λοιπά προγράμματα και «υποσκάπτει» τους όρους της μεταναστευτικής νομοθεσίας και εν γένει τους όρους εισδοχής σε ευρωπαϊκό έδαφος). Περαιτέρω, αναφορικά με τα σχόλια ότι οι ενδιαφερόμενοι που υπάγονται στην υπό κρίση διάταξη έχουν συγκεκριμένο προφίλ και ότι η διάταξη συμπληρώνει αυτήν του άρθρου 20 Β, επισημαίνεται ότι στη μεταναστευτική

	νομοθεσία υφίστανται διακριτές διατάξεις με διαφορετικούς όρους εισδοχής, ανάλογα με τον σκοπό διαμονής των αιτούντων. Ως εκ τούτου, εάν πραγματικός σκοπός της διαμονής είναι η επένδυση, για την εισδοχή των ενδιαφερόμενων θα πρέπει να ακολουθείται η διαδικασία των κείμενων διατάξεων, με την τήρηση των σχετικών προϋποθέσεων (π.χ. άρθρο 16 για υλοποίηση επένδυσης επωφελούς για την εθνική οικονομία της χώρας, επένδυση σε άυλα προϊόντα, άρθρο 20 Β: απόκτηση ακίνητης περιουσίας με καταβολή τιμήματος με τον προσήκοντα τρόπο κ.α.) και όχι να «υποκρύπτεται» στο πλαίσιο του άρθρου 20 Α, λόγω μη πλήρωσης των απαιτούμενων όρων για υπαγωγή στις προβλεπόμενες διατάξεις. Σημειώνεται ότι για τα μέλη της οικογένειας (τέκνα) υφίστανται ήδη διατάξεις που διασφαλίζουν τη νομιμότητα αυτών μέχρι τη συμπλήρωση του 24ου έτους της ηλικίας και έτι
--	--

	περαιτέρω με βάση τον Κώδικα Μετανάστευσης. Τέλος, επισημαίνεται ότι στην παράγραφο 3 του άρθρου 45 του παρόντος νομοσχεδίου, έχει προβλεφθεί, αναφορικά με τη θέσπιση διαστημάτων απουσίας, μεταβατική διάταξη για όσες άδειες διαμονής του άρθρου 20 Α είναι σε ισχύ ή εκκρεμεί σχετικό αίτημα.
Διατυπώθηκε θετικό σχόλιο για την αναμόρφωση του άρθρου 20 Α ως προς τα προβλεπόμενα διαστήματα απουσίας από τη χώρα καθώς με την υφιστάμενη ρύθμιση που επέτρεπε να μη διαμένουν καθόλου στη χώρα, ουσιαστικά εξομοιωνόταν -ως προς την προσέγκυση και τα δικαιώματα- η διάταξη με αυτή των επενδυτών του άρθρου 20 Β και του άρθρου 16 Γ, αλλά με λιγότερες προϋποθέσεις. Περαιτέρω προτάθηκε α) να αναπροσαρμοστεί αυξητικά το ύψος των επαρκών πόρων διαβίωσης, β) να θεσμοθετηθεί υποχρέωση απόδειξης δαπάνης των πόρων αυτών κατά την διαμονή στη χώρα, γ) να εισαχθεί η υποχρέωση το απαιτούμενο ποσό απόδειξης των επαρκών πόρων των οικονομικά ανεξάρτητων ατόμων (άρθρο 20 Α) να παραμένει «κλειστό» κατατεθειμένο στην Τράπεζα, ώστε να μην υπάρχει δυνατότητα ανάληψής του, καθόλη τη διάρκεια ισχύος της άδειας διαμονής.	Η παρατήρηση θα ληφθεί υπόψη στο πλαίσιο έκδοσης της σχετικής κοινής υπουργικής απόφασης (παράγραφος 7 του άρθρου 136 του ν.4251/2014) με την οποία καθορίζονται οι τρόποι απόδειξης των επαρκών πόρων.
Διατυπώθηκε πρόταση τα δύο (2) έτη ισχύος της άδειας διαμονής για τα οικονομικά ανεξάρτητα άτομα του άρθρου 20 Α να γίνουν δέκα (10) και σχόλια για να επιτραπεί η δυνατότητα εργασίας στην υπόψη κατηγορία.	Η πρόταση αυτή δεν μπορεί να γίνει δεκτή, καθώς το ρυθμιστικό πεδίο της διάταξης αφορά πολίτες τρίτων χωρών που θεμελιώνουν δικαίωμα διαμονής επί τη βάση ύπαρξης οικονομικής αυτοτέλειας κατά τη διαμονή τους στην Ελλάδα, δηλαδή απαιτείται να

	διαμένουν στη χώρα διαθέτοντας αυτοτελώς επαρκείς πόρους διαβίωσης και ως εκ τούτου τυχόν παροχή πρόσβασης στην αγορά εργασίας, θα αντίκειται στη λογική της διάταξης.
Διατυπώθηκε θετικό σχόλιο ως προς τη δυνατότητα υπαγωγής στο άρθρο 20 Β του ν.4251/14 συμβολαίων που περιλαμβάνουν πίστωση τιμήματος και κατά την υποβολή αίτησης για μόνιμη άδεια διαμονής επενδυτή το τίμημα έχει εξοφληθεί, ενώ κρίθηκε άσκοπη η προσκόμιση, αντί του συμβολαίου, σχετικής βεβαίωσης του συμβολαιογράφου. Περαιτέρω, προτάθηκε η έλλειψη ασφάλισης καθόλη τη διάρκεια της άδειας διαμονής για όσους υπάγονται στα άρθρα 20 Α (οικονομικά ανεξάρτητα άτομα) και 20 Β (μόνιμη άδεια διαμονής επενδυτή) του ν.4251/14 να μην οδηγεί σε απόρριψη της ανανέωσης ή ανάκληση της άδειας διαμονής, αλλά να προβλέπεται σχετικό πρόστιμο. Τέλος, διατυπώθηκαν προτάσεις για μεταβίβαση της σχετικής αρμοδιότητας έκδοσης των υπόψη αδειών διαμονής στο Υπουργείο.	Η απαίτηση ασφάλισης αποτελεί οριζόντια προϋπόθεση του νόμου που προβλέπεται στο άρθρο 6 του ν.4251/2014 για όλες τις κατηγορίες αδειών διαμονής. Ειδικά για την άδεια διαμονής μόνιμου επενδυτή και τα μέλη της οικογένειάς αυτού, έχουν δοθεί σχετικές διευκρινίσεις για την ασφάλιση με το με ΑΠ 7311/2020 έγγραφο του Υπουργείου μας, αναρτημένο στην ιστοσελίδα.
Διατυπώθηκαν προτάσεις για αλλαγή του άρθρου 20Β παρ.1Α ως προς την υποχρεωτική είσοδο στη χώρα, προκειμένου να υποβληθεί αίτημα άδειας διαμονής, καθώς και ως προς την διαδικασία που πρέπει να ακολουθείται. Ειδικότερα, προτάθηκε η λήψη των βιομετρικών στοιχείων να πραγματοποιείται είτε στη χώρα των πολιτών τρίτων χωρών (π.χ. στις αρμόδιες ελληνικές προξενικές αρχές, είτε στην Ελλάδα κατά την πρώτη επίσκεψη του ενδιαφερόμενου, δηλαδή πριν ακόμη πραγματοποιηθεί η αγορά ακινήτου).	Η πρόταση αυτή δεν μπορεί να γίνει δεκτή επί του παρόντος, καθώς με βάση την παράγραφο 1 του άρθρου 8 του ν. 4251/2014, πολίτης τρίτης χώρας που αιτείται τη χορήγηση άδειας διαμονής στην Ελλάδα, για έναν από τους λόγους του Κώδικα, οφείλει, μετά την είσοδο του στη χώρα και πριν από τη λήξη της θεώρησης εισόδου, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά,

	να υποβάλει αίτηση για τη χορήγηση της. Ως εκ τούτου, θα πρέπει να έχει πραγματοποιηθεί μία είσοδος στη χώρα και εν συνεχεία παρέχεται η δυνατότητα, για εύλογο χρόνο καθορισμού ραντεβού τους έξι μήνες σύμφωνα με την εγκύκλιο 7/2017, ώστε να ληφθούν τα απαραίτητα βιομετρικά στοιχεία για την έκδοση της ηλεκτρονικής άδειας διαμονής, κατ'εφαρμογή σχετικού κοινοτικού Κανονισμού. Επισημαίνεται ότι η λήψη των βιομετρικών στοιχείων, άμεσα συνδεδεμένων με θέματα προσωπικών δεδομένων, είναι συνυφασμένη με την έκδοση άδειας διαμονής και σε καμία περίπτωση δεν δύναται αυτά να συλλέγονται σε στάδιο προγενέστερο της υποβολής σχετικής αίτησης. Αναφορικά με τη διερεύνηση τυχόν δυνατότητας συλλογής των βιομετρικών δεδομένων μέσω των ελληνικών προξενικών αρχών, αρμόδιο είναι το Υπουργείο Εξωτερικών.
Διατυπώθηκε πρόταση για κατάργηση παρ. 7Α του άρθρου 20 Β αναφορικά με την υποχρέωση προσκόμισης	Η πρόταση αυτή δεν μπορεί να γίνει δεκτή,

από τον πωλητή, πολίτη τρίτης χώρας, βεβαίωσης της κατά τόπον αρμόδιας Υπηρεσίας Αλλοδαπών και Μετανάστευσης της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, σε περίπτωση σύναψης συμβολαίου πώλησης ακινήτου με οποιοδήποτε τίμημα, σχετικά με το αν το συγκεκριμένο ακίνητο έχει χρησιμοποιηθεί για την έκδοση μόνιμης άδειας διαμονής επενδυτή.	καθώς θεσμοθετήθηκε ώστε να ελέγχεται και να μην υφίστανται καταστρατηγήσεις της διάταξης, η πρόβλεψη του νόμου ότι σε περίπτωση πώλησης ακινήτου ή οποιασδήποτε μεταβολής στην κυριότητα του ακινήτου, επέρχεται απώλεια του δικαιώματος διαμονής στον πωλητή και σχετικό δικαίωμα αποκτά ο αγοραστής. Επισημαίνεται ότι στην αγοραπωλησία μπορεί να μεσολαβούν Έλληνες πολίτες ή πολίτες ΕΕ και όχι μόνο πολίτες τρίτων χωρών.
Διατυπώθηκε πρόταση να γίνει προσθήκη στο ν.4251/14 του ορισμού της έννοιας του “Πωλητή” και του “Δικαιούχου” για τις ανάγκες αποσαφήνισης εφαρμογής του άρθρου 20 Β. Η πρόταση θα τύχει περαιτέρω επεξεργασίας σε μελλοντική αναθεώρηση του συγκεκριμένου άρθρου και στο πλαίσιο διαβούλευσης με τα συναρμόδια επί του θέματος Υπουργεία Οικονομικών και Ανάπτυξης και Επενδύσεων.	Η πρόταση θα τύχει περαιτέρω επεξεργασίας σε μελλοντική αναθεώρηση του συγκεκριμένου άρθρου και στο πλαίσιο διαβούλευσης με τα συναρμόδια επί του θέματος Υπουργεία Οικονομικών και Ανάπτυξης και Επενδύσεων.
Διατυπώθηκε πρόταση ως προς τη μεταβατική διάταξη της παραγράφου 6 του άρθρου 45 που αφορά το άρθρο 20 Β του ν.4251/14, ότι η βεβαίωση συμβολαιογράφου θα πρέπει να ισχύσει αναδρομικά για τις υποθέσεις που εκκρεμούν, καθώς με τον τρόπο αυτό θα επισπευσθεί η εξέταση των φακέλων	Η υπόψη πρόταση δεν γίνεται αποδεκτή, καθώς με την ολοκλήρωση της διαδικασίας υπογραφής του συμβολαίου και την πάροδο τυχόν ικανού χρονικού διαστήματος, ενδεχομένως να μην

	είναι δυνατή η προσκόμιση της βεβαίωσης σε σύντομο χρόνο και ως εκ τούτου να μην υφίσταται προστιθέμενη αξία να αναζητείται αναδρομικά η προσκόμιση βεβαίωσης για τις εκκρεμείς αιτήσεις.
Διατυπώθηκε πρόταση αναφορικά με την παράγραφο 4 του άρθρου 40 του προτεινόμενου νομοσχεδίου σύμφωνα με την οποία με ΚΥΑ μπορεί να αναπροσαρμόζεται το ύψος της ακίνητης περιουσίας του άρθρου 20 Β του ν.4251/14 καθώς και να καταρτίζονται κατάλογοι περιοχών της επικράτειας, με τουλάχιστον πενταετή διάρκεια, για τις οποίες δύναται να ισχύει διαφοροποίηση ως προς το ύψος της υπόψη επένδυσης, να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή και στάθμιση, προκειμένου να μην θιγεί το ελληνικό Πρόγραμμα Golden Visa.	Η υπόψη εξουσιοδοτική διάταξη θεσμοθετήθηκε με το ν. 4635/2019. Η σχετική ΚΥΑ δεν έχει εκδοθεί και περιελήφθη εκ νέου στο παρόν νομοσχέδιο, ώστε να προσυπογράφεται και από τον Υπουργό Μετανάστευσης και Ασύλου.
Διατυπώθηκαν προτάσεις ως προς τη διαδικασία που οφείλει να ακολουθήσει υποψήφιος επενδυτής που επιθυμεί να υπαχθεί στο άρθρο 20 Β και ειδικότερα ως προς την απαίτηση αυτοπρόσωπης παρουσίας του σε μία σειρά από ενέργειες (π.χ. έκδοση ΑΦΜ, άνοιγμα τραπεζικού λογαριασμού, αγορά ακινήτου ή σύσταση εταιρείας προς υλοποίηση επένδυσης ή επένδυση σε τραπεζικές καταθέσεις ή ομόλογα Ελληνικού Δημοσίου καθώς επίσης και σε λοιπές εναλλακτικές μορφές χρηματοοικονομικών προϊόντων, υποβολή αιτήματος για έκδοση αδείας διαμονής δυνάμει πληρεξουσίου ή θεωρημένης για το γνήσιο της υπογραφής εξουσιοδότησης και λήψη βιομετρικών στοιχείων).	Η πρόταση που αφορά τις διαδικασίες και τις απαιτούμενες προπαρασκευαστικές ενέργειες για την ολοκλήρωση επένδυσης θα τύχει περαιτέρω επεξεργασίας σε συνεργασία με τα συναρμόδια επί του θέματος Υπουργεία Εξωτερικών, Οικονομικών και Ανάπτυξης και Επενδύσεων
Αναφορικά με την παράγραφο 3 του άρθρου 40 του σχεδίου νόμου με την οποία θεσμοθετείται η υποβολή βεβαίωσης συμβολαιογράφου για την έκδοση μόνιμης άδειας διαμονής επενδυτή κατά το άρθρο 20 Β του ν.4251/14, διατυπώθηκε θετικό σχόλιο ως προς την πρόβλεψη αυτή, επισημαίνοντας τη δυνατότητα στις αρμόδιες υπηρεσίες να προβαίνουν σε	Η συγκεκριμένη πρόταση καταγράφεται για μεταγενέστερη επεξεργασία και στο πλαίσιο έκδοσης της σχετικής ΚΥΑ για τον

δειγματοληπτικούς ελέγχους των συμβολαίων, ενώ επισημάνθηκε ότι θα πρέπει η βεβαίωση να αφορά το κάθε συμβόλαιο. Επίσης, σημειώθηκαν παρατηρήσεις για το περιεχόμενο αυτής (π.χ. αναγραφή πλήρων στοιχείων ταυτότητας ακινήτου, αναφορά ότι δεν υφίστανται βάρη, στοιχεία πιστοποιητικού μεταγραφής	καθορισμό των απαιτούμενων δικαιολογητικών.
Διατυπώθηκε πρόταση ότι υφίσταται αναγκαιότητα να αποσαφηνιστούν οι υποχρεώσεις των συμβαλλομένων κατά τον τρόπο καταβολής του τιμήματος με δίγραμμη τραπεζική επιταγή, ώστε να μην υπάρχουν περιθώρια λάθους ερμηνείας της διάταξης και προτάθηκε να συμπληρωθεί το πέμπτο εδάφιο της περίπτωσης 2 της παραγράφου Β του άρθρου 20 του ν. 4251/2014, ώστε να προβλέπεται ότι σε περίπτωση πληρωμής με δίγραμμη τραπεζική επιταγή, θα πρέπει να δηλώνει υπεύθυνα ο δικαιούχος τον αριθμό λογαριασμού πληρωμών στον οποίο προτίθεται να την καταθέσει.	Η εν λόγω πρόταση έχει αντιμετωπιστεί στο πλαίσιο αποστολής σχετικών διευκρινιστικών οδηγιών προς τις αρμόδιες υπηρεσίες με το με ΑΠ 10906/4.3.2020 έγγραφο, αναρτημένο στην ιστοσελίδα του Υπουργείου. Επισημαίνεται ότι η αναγραφή στο συμβόλαιο των σχετικών λογαριασμών πληρωμών χρέωσης του πληρωτή και πίστωσης του δικαιούχου αποτελεί υποχρεωτικό όρο και καταλαμβάνει όλους τους προβλεπόμενους τρόπους καταβολής του τιμήματος (δίγραμμη τραπεζική επιταγή, μεταφορά πίστωσης, POS).
Διατυπώθηκε πρόταση και στο πλαίσιο εφαρμογής των διατάξεων του ν.4557/2018 «Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2015/849/ΕΕ)», να αντικατασταθεί το τρίτο εδάφιο της περίπτωσης 2 της παραγράφου Β του άρθρου 20 του ν. 4251/2014, ώστε σε περίπτωση που οι προβλεπόμενοι στη διάταξη τρόποι πληρωμής δύνανται να έχουν πραγματοποιηθεί και από σύζυγο ή/και από συγγενείς εξ αίματος ή εξ αγχιστείας μέχρι β' βαθμού του αγοραστή, να εφαρμόζονται κατά τα λοιπά οι διατάξεις του ν.4557/2018.	Η πρόταση θα τύχει περαιτέρω επεξεργασίας σε μελλοντική αναθεώρηση του συγκεκριμένου άρθρου και στο πλαίσιο διαβούλευσης με τα συναρμόδια επί του θέματος Υπουργεία Οικονομικών και

	Ανάπτυξης και Επενδύσεων.
Διατυπώθηκε πρόταση για κατάργηση της μεταβατικής διάταξης της παραγράφου 5 για τις εκκρεμείς αιτήσεις του άρθρου 19 του ν.4251/2014.	Η υπόψη παρατήρηση δεν γίνεται αποδεκτή, καθώς η εν λόγω μεταβατική διάταξη αποσκοπεί στο να παρέχει ασφάλεια δικαίου για τους πολίτες τρίτων χωρών που έχουν ήδη καταθέσει σχετικό αίτημα με βάση τις ισχύουσες κατά την στιγμή της αίτησης προϋποθέσεις και τυχόν άλλη αντιμετώπιση, ενόψει της υιοθέτησης της παρούσας ρύθμισης, θα οδηγούσε σε απόρριψη των αιτημάτων και απώλεια της νομιμότητας των ενδιαφερομένων.

ΜΕΡΟΣ Δ Άρθρα 46-56

Προτεινόμενο σχόλιο	Εισήγηση
Ενόψει της προτεινόμενης σύστασης «Μητρώου Εισηγητών-βοηθών χειριστών Ασύλου» από νομικούς που αναλαμβάνουν τη σύνταξη εισήγησης για την αποδοχή ή μη της υποβληθείσας αίτησης παροχής διεθνούς προστασίας, τόσο ως προς τις προϋποθέσεις παραδεκτού όσο και ως προς την ουσία της, προτείνεται η διαβούλευση με τους αρμόδιους φορείς και οργανώσεις της ΚτΠ, για τον προσδιορισμό των κριτηρίων ένταξης στο εν λόγω μητρώο, των τυπικών και ουσιαστικών προσόντων που θα πρέπει να διαθέτουν τα μέλη του Μητρώου, το είδος της διαρκούς εκπαίδευσης που θα πρέπει να τυγχάνουν και ο τρόπος αξιολόγησής τους.	Η πρόταση καταγράφεται και θα ληφθεί υπόψη ενόψει της έκδοσης της εφαρμοστικής ΚΥΑ.
Με τις τροποποιήσεις που εισάγονται στο άρθρο 30 του Ν. 3907/2011 εισάγονται διατάξεις που δεν πληρούν το ελάχιστο επίπεδο προστασίας που κατοχυρώνει η	Το σχόλιο δεν υιοθετείται.

Οδηγία 2008/115/ΕΚ περί επιστροφών καθώς παραβιάζεται η πρόβλεψη της κατ' εξαίρεσης εφαρμογής του μέτρου της κράτησης ενώ περιορίζουν τον έλεγχο της νομιμότητας της διοικητικής κράτησης. Εξάλλου, σύμφωνα και με τη νομολογία του Δικαστηρίου Ευρωπαϊκής Ένωσης (Υπόθεση C-61/11, Hassen El Dridi, alias Soufi Karim, Αίτηση προδικαστικής αποφάσεως, 28 Απριλίου 2011, σκ. 41) «η χρήση της κράτησης για τους σκοπούς της απομάκρυνσης συνιστά σοβαρή παραβίαση του θεμελιώδους δικαιώματος των προσώπων στην ελευθερία και ως εκ τούτου υπόκειται σε αυστηρούς περιορισμούς» , και «η οδηγία περί επιστροφής προβλέπει μια διαβάθμιση των μέτρων που πρέπει να ληφθούν προκειμένου να εκτελεσθεί η απόφαση περί επιστροφής, διαβάθμιση που κυμαίνεται από το μέτρο που αφήνει τη μεγαλύτερη ελευθερία στον ενδιαφερόμενο, ήτοι η χορήγηση προθεσμίας για την οικειοθελή του αναχώρηση, έως μέτρα που περιορίζουν περισσότερο την ελευθερία αυτή, ήτοι η κράτηση σε ειδικές εγκαταστάσεις». Με βάση το κείμενο της Οδηγίας και την ως άνω νομολογία, δεν έχει ευχέρεια ο εθνικός νομοθέτης να εισάγει τις προτεινόμενες ρυθμίσεις καθώς δεν είναι σύμφωνες με το νομικό κοινοτικό κεκτημένο."	
--	--

Δ. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Όλα τα υποβληθέντα σχόλια μελετήθηκαν και ελήφθησαν υπόψη, χωρίς, ωστόσο να προκύπτει καθ' οιονδήποτε τρόπο ανάγκη μεταβολής των διατάξεων του προτεινόμενου νομοσχεδίου, εκτός των ανωτέρω αναφερομένων νομοτεχνικών βελτιώσεων, που θα επέλθουν.